

Papież w Afryce

Dnia 2 maja br. rozpoczął Papież Jan Paweł II swą podróż do Afryki, by odwiedzić następujące kraje: Zair, Kenia, Gambia, Ghana, Gambia oraz Wybrzeże Kościelne i Słoniwicy. Swą wizytę na Czarnym Lądzie rozpoczął Ojciec święty pod hasłem jakiego "wysłannik pokoju i człowiek nadziei".

W stolicy Zairu — Kinshasa — Papież został przyjęty przez prezydenta Mobutu Sese Seko, przez Episkopat i setki tysięcy wiernych. Należy bowiem pamiętać, że w Zairze żyje najwięcej katolików w całej Afryce — w liczbie 125 milionów. Jakis czas misjonarze cudzoziemcy nie mogli kontynuować pracy duszpasterskiej. Zakaz ten jednak został ostatnio uchyleny.

Prezydent Mobutu — katolik z urodzenia choć nie praktykujący — widział się zmuszonym do wzięcia ślubu kościelnego ze swą drugą żoną (pierwsza zmarła). Na ten jego krok wpłynęła wizyta Ojca św. Głównym tematem przemówienia Papieża było potępienie materializmu, który trzyma człowieka w niewoli, wędzelnym łańcuchu i wywołuje celibat przez księży katolików.

Jan Paweł II zalecił dalsze praktykowanie afrykańskimi w liturgii cerkiewnych Kościołów, zachowując zdrową tradycję narodową. Podziwiał on rozwój Kościoła katolickiego w tym kraju, który liczy 125 milionów wiernych, 45 diecezji, 600 księży i około 1 700 misjonarzy, 4 200 zakonnic, 900 braci zakon-

nym oraz tysiące katechizowanych katechistek. Kościół katolicki w Zairze obchodzić będzie z końcem maja br. 100-lecie swego istnienia. Pierwszy biskup afrykański otrzymał sakry w 1510 r. Niepodległość Zairu nastąpiła w 1971 roku, dawniej nazywając się Kongiem. W 1962 r. nastąpiło przesiedlenie Kościoła oraz misjonarzy zagranicę, z których 21 poniosło śmierć męczeńską.

Zair, jeden z największych państw zwiędzanych obecnie przez Papieża, liczy ponad 27 milionów mieszkańców, a jego powierzchnia wynosi 2 375 400 km kwadratowych. Oficjalnym językiem jest francuski. Prezydent Mobutu rządzi krajem od 1965 roku, po udanym zamachu stanu. Stolica Kinshasa liczy ponad 2 miliony mieszkańców. Bogactwa naturalne: miedź, złoto, diamenty, mangan i cyna.

Po entuzjastycznym przyjęciu jakiegoś doznał Ojciec św. w Zairze na zdjęciu ujął się on z prezydentem Mobutu Sese Seko, Jan Paweł II ujął się z 3-dniową wizytą do Kinshazy liczącej 15,5 miliona mieszkańców, w tym 3 miliony katolików i 6 mln. różnych wyznań chrześcijańskich. Papież wziął udział w konferencji ekumenicznej Kościołów, które postępują w Afryce 55 milionów wyznawców. Katolikiem wszedł do Keni w 1488 roku kiedy to sławny navigator — odkrywca portugalski Vasco da Gama przybył do wschodnich brzozev Afryki. Stolicę Keni jest Nairobi, a jej prezydentem — Daniel Arap Moi.

TYGODNIK KATOLICKI SPOŁECZNO-KULTURALNY — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
 "LUD" (O POVO) O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

KURYTYBA — 13 MAJA (maio) — 1980 — Nr 3.676 — (18/80)

DUQUE DE CAXIAS

(W 100 ROCZNICĘ ZGONU)

Duque de Caxias (pełne nazwisko — Luís Alves de Lima e Silva) urodził się w Rio de Janeiro w 1803 roku. Jako młodzieniec wstąpił do Szkoły Wojskowej i w krótkim czasie awansował na oficera a później na pułkownika. Odznaczony jest silymżym od politycznym i wojskowym charakterem i wielką rozważnością.

Jako pułkownik wysła-ty został w 1840 roku przez król regencyjny do prowincji Maranhão, by zaprowadzić ład i porządek wśród rozróżnionych partii politycznych zwanych kabalami i bentes. Jako najwyższa władza tej prowincji w krótkim stosunkowo — terminie rozbił w puch wąża — siebie i urobiony bandy porwane przez rywalizujące ze sobą partie.

W tej prowincji która nazywała się pacyfikować było São Paulo, gdzie wybuchła rewolucja wywołana przez partię liberalną, która zaprotestowała przeciw zamknięciu Rady państwa przez cesarza D. Pedro II. Rewolucjonści rozpoczęli kampanię przeciw rządowi w Sorocaba pod wodzą brygadiera Rafaela Tobiasa de Aguiara w 1842 roku. Na czele kilkuset ludzi że używających Caxias pobit na głowę buntowników i przetrwał spokojnie w tej prowincji. Tymczasem w Minas Gerais — w Barbacenie — wybuchła rewolucja wywołana przez partię liberalną pod wodzą pułk. Feliciano Coelho

DUQUE DE CAXIAS, pacyfikator czterech rewolucji za panowania cesarza D. Pedro II, w całej pełni zasłużył sobie na miano "Patrona Armii Brazylijskiej". Z okazji 100-letniej rocznicy jego zgonu, przedłożony 7 maja br. wyszczególniono wojskowe w Brazylii obchodzący z wielkimi honorami — te wielką dla nich datę.

Canabarro i Garibaldi, by zajęli Santa Catarina, Walka ta — z wojskami rządowymi — toczyła się przez 9,5 lat. I kto wie, czy nie skończyłaby się zwycięstwem republikańskim, gdyby Caxias mający już tytuł barona nie wszedł do akcji. Otrzymał on od cesarza D. Pedro II najwyższą władzę w tej prowincji, rozpoczął kampanię przeciw buntownikom w 1843 r. Odnosił 4 zwycięstwa, zmusił buntowników do poddania się w 1845 roku, udzielając wszystkim wspaniałomyślnie całkowitej amnestii.

To zwycięstwo przyniosło naszemu bohaterowi kilka zaszczytnych tytułów: Conde de Caxias, rangę marszałka i stanowisko senatora. Zaszczyczone tytułami, Caxias wziął także udział w wojnie z Paragwajem trwającej od 1865 do 1870 roku. Przeciw Paragwajowi wystąpił alians Brazylii, Argentyny i Urugwaju. Wojna ta toczyła się ze zmiennym szczęściem. W 1867 r. Caxias już jako Duque otrzymał należne dowództwo nad silymżym sprzymierzonych. Zmienił on całkowicie plan wojenny, dzięki któremu alians zwyciężył Assunção.

Okryty chwałą i glorią wojenną — Duque de Caxias słusznie został obwołany "Patronem Armii Brazylijskiej" w 100 rocznicę jego zgonu (7 maja 1880 roku) wszystkie garnizony wojskowe Brazylii obchodziły to rocznicę z wielkimi honorami.

Liczba uchodźców w świecie

Każdego dnia około dwa tysiące osób uchodzi ze swego kraju, szukając schronienia w innym państwie. Wysoki Komisarz ONZ dla uchodźców podaje dane oficjalnie, mówiące, że liczba ich wynosi w całym świecie ponad 10 milionów. Nieoficjalnie jednak obliczenia wykazują, że liczba uchodźców dochodzi do 16 milionów.

By podać definicję, kim jest uchodźca, wystarczy przypomnieć tekst konwencji z Genewy z 1951 r. Tekst ten głosi, że uchodźcą jest każda osoba, która jest zmuszona do ucieczki z swego kraju ze względu na rasę, wyznanie religijne, swe pochodzenie, narodowość, swe przekonała polityczne itp. Niestety konwencję tę podpisał zaledwie 69 państw ze 150 które stanowią członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Osoby przedstawione opuszczają swój kraj, chroniący się w innym państwie po otrzymaniu azylu. Słowo azyl pochodzi z greckiego i oznacza miejsce bezpieczne, którego nikt nie może naruszyć. Dzięki chrześcijaństwu azyl stał się instytucją uniwersalną, Kościół bowiem dawał schronienie przedstawionym a nawet zbrodniarzom, jeśli zdołali się schronić do pewnych świątyni.

Ważnym dla uchodźców był rok 1922 r. (po rewolucji sowieckiej), gdy Liga Narodów opracowała kartę tożsamości w miejsce paszportu, którego uchodźca nie mógł otrzymać. W 1951 roku ONZ utworzył Wysoki Komisarz dla Uchodźców, by zaopecniać się osobami, szukającymi schronienia poza swą ojczyznę.

Nikt nie zaprzeczy, że los uchodźców jest łatwy. Bez znajomości języka, zdania od ojczyzny, krewnej i przyjaźni — zaaklimatyzowanie się w cudzym kraju wymaga czasu i wytrwałości. Najgorsze są pierwsze miesiące, często bez zatrudnienia, w okropnym ścisaku i niewydolnie i niedożywieniu. Smutny i ciężki jest los uchodźców, zwłaszcza gdy się opuszczają kraj z pustymi rękami.

- ◆ **BRASILIA** — Prezydent Figueiredo obędzie 3-dniową wizytę w Argentynie w dnach 15, 16 i 17 maja br. Przewidywane jest podpisanie 15, 16 i 17 maja Brazylii i Argentynie. ◆ **MANAGUA** — W Juncle rządowej Nicaragui skądającej się z 37 członków (większość z lewicy) zasiada trzech księży katolickich: Ernesto Cardenal — minister kultury, Fernando Cardenal — administrator programu walki z analfabetyzmem oraz Miguel D'Escoto — kanclerz tego kraju. ◆ **BRASILIA** — Partia PMDB przegrała kampanię o przeprowadzenie wyborów municypalnych w listopadzie br. Ze strony partii PP zapewnia, że będzie zawsze w opozycji przeciw rządowi. ◆ **RIO** — Prezydent Figueiredo uczestniczył w obchodzie Dnia Zwycisławia Allana (8 maja 1945 roku) nad Niemcami hitlerowskimi w II wojnie światowej, gdy marsz. Judd podpisał w Paryżu akt poddania w obecności przedstawicieli państw sprzymierzonych. ◆ **SÃO PAULO** — Prefekt stolicy paulistańskiej — Reynaldo de Barros poinformował, że 75 procent mieszkańców tego miasta posiada pensje poniżej 5 salário minimo, a ców tego miasta pobiera salaria minimum i żyje w favelas. Stolica São Paulo liczy obecnie 8,5 mln. mieszkańców.

WYDARZENIA WSKRÓCIE

- ◆ **TEHERAN** — Zwłoki osmú żołnierzy amerykańskich, którzy zginęli na skutek eksplozji podczas zdarzenia się C-130 z helikopterem na terytorium Iranu w czasie niedużej wyprawy by uolnić zakładników, zostały wydane Szwajcarci, by stamtąd przewieźć je do Florydy otrzymał od prezydenta Cartera pociągubele na zaprowadzenie stanu nadzwyczajnego. ◆ **KEY WEST** — Głównie na zaprowadzenie stanu nadzwyczajnego, w związku z nielegalnym wjazd 17 636 Kubanczyków do państwa. ◆ **SÃO PAULO** — Podczas gdy robotnicy metalurgiczni w satelickim miast São Paulo strajkują, tuż do pracy, robotnicy z São Bernardo kontynuują strajk. Doszło nawet do starcia z policją, która starała się rozpedzić manifestantów. 68 osób odniosło rany.

Planowanie rodziny

Ministerstwo Zdrowia przygotowuje projekt na temat planowania rodziny czyli kontroli urodzin. Projekt ten wyklucza wszystkie sztuczne środki antykoncepcyjne i polegać będzie przede wszystkim na uświadomieniu małżeństw, by dostosowały liczbę dzieci do swych możliwości materialnych.

Faktem jest, że im jakiś kraj jest zaobedniejszy czy bogatszy, tym mniejsza jest liczba urodzeń. W biedniejszych krajach nierozwinięta mała wykoła przysort ludności. Tak np. w Brazylii roczny przyrost dochodzi do 3 procent, czyli że w ciągu każdych 25 lat liczba mieszkańców podwaja się.

Minister Zdrowia Waldyr Arcoverde podkreśla wyraźnie, że w projekcie o planowaniu rodziny nie ma mowy o obowiązkowej sterylizacji czy zazywaniu pigulek antykoncepcyjnych. Te ostatnie bowiem jak stwierdza medycyna — powodują wiele chorób i niebezpiecznych u kobiet niedożywionych.

Chodzi tu głównie o uświadomienie rodzin biednych, by ograniczyły liczbę swych dzieci w sposób naturalny, niebezpieczny u stosunków małżeńskich. By zdawały sobie sprawę, że dzieci

bez dostatecznego wyżywienia, wychowania i szkoły skazane są na nędzę, na poniewierkę i że z nich rekrutuje się bardzo wielka liczba przestępców. Ci ostatni zaś dokonywają rabunków, napadają z bronią w rękę, stanowiąc niebezpieczny element dla całego narodu.

Nie ulega wątpliwości, że najbardziej wskazany i pożyteczny sposobem w planowaniu rodziny, było podniesienie stopy życiowej klasy biednej i średniej. Licz obecne trudności ekonomiczne Brazylii nie pozwalają na to, by podnieść wydatnie salaria minimum. Obecne największe salaria minimum ogłoszone przed 1 maja br. wynosił Cr\$ 4.149,60. Z tej pnyosi ciężko jest wyżyć i utrzymać rodzinę.

Bardzo dobra opinia na temat planowania rodziny wydała senatorka Eunice Michiles. Twierdzi ona, że można ograniczyć liczbę potomstwa w sposób naturalny, używając środków małżeńskich wtedy gdy kobieta jest nieplodna. Tak więc w ciągu każdego miesiąca każda kobieta tylko przez 12 godzin jest płodna. Obowiązek okresu uniknąć, do poznania za tego okresu dopomaga dzisiejsza medycyna. Wys-

tarczy poradzić się lekarza na temat metody Billings. Metodę tę zaleca Kościół katolicki.

Księżniczka BEATRZYCA (lat 42) zamężna z dyplomata niemieckim Claus von Amserg, obięta tron Holandii po rezygnacji królowej — matki Juljany. Rezygnacja ta była zaszkoczeniem dla całego społeczeństwa Holandii, które uważało kierownictwo państwa jeszcze przez kilka konamniej lat. Objeccie tronu przez księżniczkę Beatrice odbyło się z ueszytkimi honorami i ceremoniami koronacyjnymi dnia 30 kwietnia br.

Po zgonie marsz. Tito

"Jugosławia będzie twarda kością do zgryzienia" — takie były słowa zmarłego szefa Jugosłowiańskiego Tita, gdy zapytany was się go, czy Jugosławia potrafi zachować się w wypadku inwazji sowieckiej. Tito zdawał sobie sprawę, że armia jugosłowiańska nie mogłaby stawić czoła wojsku sowieckemu w otwartym walce. Do kiemu w powstanie partyzanta ziozona z armii, milicji i ludności cywilnej.

Każdy obywatel Jugosłowiański zdany do walki może być zbrojony w każdej chwili i przeobrazić się w męznego powstańca. Do skutecznego oporu przyczyni się także bardzo gozysty teren kraju. Sekretrem skutecznej partyzantki — we dniu zdanla Tito — jest harmonijne współzycie partyzantów z ludnością cywilną, dzięki czemu partyzanci otrzymują od wszystkich centrum informacje o nieprzyjacieli.

Tito był mistrzem w polityce zagranicznej. Z jednej strony starał się utrzymać

dykretną kooperację ze Związkiem sowieckim, z drugiej zaś strony utrzymywał zerod to lepsze stosunki z Zachodem. Tito nie omieszkwał skrytykować ostro pomoc Rosji w Wietnamie oraz zażądać przez nią Afganistanu. Potrafił także zbliżyć się do Chini i nawiązać z nimi przyjazne stosunki.

Nie brak głosów, które twierdzą, że Rosja nie pozwoli, by Jugosławia weszła w orbitę państw Zachodu. Tym wypadku Rosja mogłaby zaatakować Jugosławię lub też zajęła ją akcją pośrednią, podporządkując uczyła narodowe w sześciu republik i wywołując dezintegrację Jugosłowiańską. Nie można tu pominąć oświadczenia prez. Cartera, że Stany Zjednoczone staną w obronie Jugosławii, gdyby zaistniało niebezpieczeństwo inwazji sowieckiej.

Jak się wyraził minister Obrony gen. Nikolas Lubicic — marszałek Tito pozostał zawsze żywym w narodzie jugosłowiańskim. Tak w armii jak i w całym społeczeństwie.

JAN KRAWCZYK

OSTATNI TRANSPORT

CZYLI

JAK WALCZYLIŚMY W BRAZYLII O POLSKĘ

— A jak święta wasze, ochotnicze, w Domu Zolnierza? Wachmistrz co tam przebąkał na ten temat ale nie wiedziałem ni konkretnego. Wiadome mi było natomiast, że martwił się brakiem możliwości urządzenia choinki. Bo i z czego? Z palmy? Może z krzewu bananowego? Bo właściwie poza tą rośliną nie innego nie znajdowało się w głębi ogrodu, okalającego Dom Zolnierza.

— Dam panu adres do pani Stefani Nodari i zadzwonie do niej. To jest ziota i anielska postać, na pewno coś dla was wykombinuje — zapewnił mnie Arciszewski.

Następnego dnia byłem pełen wahań i niepewności. Właściwie z chwilą doręczenia listu pani Arciszewskiej, misja moja została zakończona. Cóż tam takiemu panu Arciszewskiemu mogło zależeć na mojej osobie? Zona jego, jako osoba dobrze wychowana posługiwała się formułką, która nie narzucała jej żadnych zobowiązań. Mogiem iść lub nie — rezultat jednakowy.

— Idź — powiedział kapral. — Przecież właściwie to nasz przetrzyniony.

— Idź — poparł go wachmistrz. — Nic na tym nie stracisz. A każdy nowy kontakt może ci się przydać w przyszłości. To wysoka figura, jeszcze może pozostać prezydentem Polski, albo jakimś marszałkiem, czy coś w tym sensie.

Po długim namyśle uznałem, że należało być praktycznym. Wachmistrz słusznie mówił — nie miałem nic do stracenia.

Tramwaj Águas Férreas zawiózł mnie na Praça Caxias, tam przesiadłem się na linię Ipanema. Pułkownik Arciszewski już mnie czekał. Był to przystojny, w sile wieku mężczyzna, w fotelu siedział sztywno i baczym spojreniem obserwował mnie przez dłuższą chwilę, co mnie nieco zenerowało. Wreszcie odchylił się do tyłu, spojrzął na swego przodka na przeciwległe ścianie i powiedział oschłym tonem:

— Zona moja jest o panu jak najlepszego mniemania a i wicekonsul Wróblewski pana proteguje. Zgłosił się pan jako ochotnik i pojedzie pan z innymi do Anglii. Co pan chce osiągnąć w życiu?

Taki występ zaskoczył mnie. Nie byłem nań przygotowany tym bardziej, że zgłaszając się na wojnę, nie miałem absolutnie żadnych ambicji osobistych. Jedyną rzeczą jakąk przagnalem to po wojnie zostać w wolnej Polsce. Czy to było na duzo? Czy może za mało? Widziałem w spokojnych beznamytnych oczach pułkownika wyczekiwanie. Wyczekiwanie i czujność. Czego on spodziewał się po mnie? Nie mogłem — zdawałem sobie z tego sprawę — powiedzieć mu prawdy, abowiem liczyłem się z tym, że mnie zbagatelizuje. Co tam znaczy taki ochotniczyzna, który wyobraża sobie, że akurat własna obecnością na wojnie zbawi ojczyznę! To trzeba okrzepnąć dla ludzi mauluczkich i nalwynych. Ja nie chciałem być taki naiwny i wcale mi nie odpowiadała rola egzaminowanego ze swoich przeobrażeń sztabaka.

— Panie pułkowniku — zacząłem ostroźnie. — Co można osiągnąć w moim położeniu gdy czasy są wyjątkowe?

— O człowiek jest kowalem własnego losu...

— Znam to przyswoje. Czy można je zastosować także w odniesieniu do narodów?

— Oczywiście. Od woli narodu zależy czy powodzi mu się lepiej lub gorzej.

— W takim razie naród polski winien jest temu co go spotkało?...

Arciszewski aż uniół się lekko w fotelu. Pomimo chłodu i opanowania słowa moje poruszyło go.

— Co pan chce przez to powiedzieć?

— To że sami zgotowaliśmy sobie nieszczęście.

Na twarzy jego pojawił się wymuszony uśmiech.

— Czy orientuje się pan w polityce?

— Nic podobnego.

— To dlaczego pan wkracza na ten teren?

— Daleki jestem od tego zamiaru. Pragnąłem jedynie wyznaczyć, że jeżeli narodom losy układają się niezależnie od ich wyczeń, tak samo i los pojedynczego człowieka nie zawsze jest dziełem jego wysiłku i zabiegów.

— Niechęć powiedziane — przyznał i ta pochwała sprawiła, że poczułem się nieco swobodniej. — Ale jeszcze pan nie odpowiadał na moje pytanie.

— Zawierucha wojenna wcale nie sprzyja układaniu planów na przyszłość. Dotyczy to jedynie mojej osoby, bo w odniesieniu do innych nie ma to najmniejszego znaczenia.

Opowiadano mi, tutaj w Rio, o naszych uchodźcach wojennych, którzy urządzają się jak mogą na ziemi brazylijskiej, mimo że wojna trwa dalej i jak donosi prasa, naród polski krwawi.

— A cóż pan chce, żeby byli bezdomni? Mają swoje rodziny — żony i dzieci — muszą im zabezpieczyć dach nad głową. Mają prawo do nowego domu i nowego życia.

— A dom który pozostał w kraju?

— Niemcy go zburzyli.

(c. d. n.)

Rzeczy ciekawe i prawdziwe

W SOWIETACH WZRASTA IŁOŚĆ AZJATÓW CORAZ MNIEJ ŁUDNOŚCI ROSYJSKIEJ

Sowiety liczą obecnie 282 miliony mieszkańców, z czego 52,4 jest Rosjanami. Podają to ogłoszone w Moskwie wyniki przeprowadzonego w styczniu 1979 spisu ludności. Procentowo zmniejsza się ilość Rosjan, a zwiększa się ilość Azjatów.

Wszystkie statystyki sowieckie należy przyjmować z największą ostrożnością i sceptycyzmem. Nie ulega jednak wątpliwości, że ilość nie-Rosjan stale wzrasta. Przyrost naturalny wśród Rosjan i innych narodów słowiańskich — jak Ukraincy i Białorusini jest znacznie mniejszy niż wśród Azjatów, jak Uzbeków, Kazachów i innych.

Obecnie zamieszkuje 137 milionów Rosjan — 52,4 procent całej ludności ZSRR. W r. 1970 stanowili oni 53,3 procent. Na drugim miejscu znajdują się Ukraincy — 42 miliony, czyli 16,1 procent, to znaczy o 0,7 procent mniej niż w roku 1970. Trzecie miejsce zajęli Uzbeki, słowiański naród, który w czwarte miejsce, Uzbeków jest 12,5 mln, tzn. o 35 procent więcej niż w 1970 roku. Białorusinów jest 9,5 mln.

Według danych ogłoszonych w Moskwie Sowiety zamieszkuje obecnie 40 mln. muzułmanów: Uzbeków, Kazachów, Tadżyków, Turkmenów, Azerbejdżan i innych. Jest to o 10 mln. więcej niż w r. 1970. W Uzbekistanie procent Rosjan spadł od 1970 r. z 12,5 na 10,8 w r. 1979. Ilość Rosjan maleje również w Gruzji i Azerbejdżanie i nie tylko procentowo, ale również w liczbach.

Spadła ilość Żydów w ZSRR z 2.151.000 w roku 1970 do 1.811.000 w roku 1979, głównie dzięki emigracji. Najmniejszą procentowo Turkmeni, Azerbejdżan i innych. Łożyżow jest 1,4 mln., tzn. o załedwie 0,6 procent więcej niż przed 9 laty. Sowieckie dane statystyczne, przekazane przez zachodnie agencje prasowe, nie podają niestety, ilu Polaków zamieszkuje obecnie Sowiety.

PRZYCZYNY WYPADKÓW DROGOWYCH

Bytyski Instytut Dróg i Transportu obliczył w procentach zależność wypadków od różnorodnych czynników, przyczyniających się do ich powstawania. Podano następnie w jakim stopniu udaloby się zmniejszyć wypadkowość, usuwając czynniki zagrożenia.

Oto fragment raportu na ten temat. Właściwie zbudowane drogi, o łagodnych łukach i bezkolizyjnych skrzyżowaniach mogą zmniejszyć liczbę wypadków o około 10 procent. Nowoczesne nawierzchnie drogowe — o 5,5 procent, oświetlenie drogi o półtora procenta.

Ogromnie duzo zależy od stanu technicznego pojazdów. Niezawodne hamulce i dobre opony zmniejszają wypadkowość o 2 procent. Jeśli zaś w okresach szczególnie trudnych używa się specjalnych opon i nieblokujących hamulców, wypadkowość zmniejsza się o 6 procent. Używanie pasów bezpieczeństwa to ratunek przed 10 procentami tragicznych wypadków.

Ważne jest także bezpieczne, mądre rozwiązanie wnętrza wozu — może ono wpływać na zmniejszenie tragicznych wypadków nawet o 10 procent. Dużo jest na całym świecie wypadków spowodowanych przez pijanstwo. Abstynencja za kierownicą powoduje zmniejszenie liczby wypadków o 10 procent.

DOCHODY AMERYKAŃSKICH KONCERNÓW NAFTOWYCH

NOWY YORK — Dwa amerykańskie koncerny naftowe Texaco Incorporation i Gulf Oil Corporation poinformowały o dochodach uzyskanych w milionach dolarów.

Trzeci pod względem wielkości naftowy koncern świata — Texaco, zwiększył swoje zyski w porównaniu z rokiem poprzednim o 110 procent, a wyniosły one 1,6 miliarda dolarów. Wpływy koncernu wzrosły w tym okresie o 34 procent.

Natomiast koncern Gulf Oil Co. zwiększył swoje zyski aż o 68 procent w stosunku do sumy 1,32 miliarda dolarów. Wpływy tej firmy zwiększyły się o 30 procent i wyniosły w roku ubiegłym 26,14 miliarda dolarów.

INTERFERON — NADZIEJA DLA CHORYCH NA RAKA

W USA podano do wiadomości, iż grupie uczonych udało się wytworzyć w warunkach sztucznie zaprogramowanej hodowli jednego z popularnych szczepów bakterii lek pn — interferon. Stosowano go jak dotąd w leczeniu infekcji wirusowych, ale ostatnio sensacją stały się doskonałe rezultaty, osiągnięte przy jego pomocy w leczeniu raka.

Zespół pracujący pod kierownictwem dr Charlesa Welsmana z uniwersytetu w Zurichu uzyskał w drodze wprowadzenia zmian w strukturze kwasu deoksyrybo-nukleinowego (DNA) szczep bakteryjny wytwarzający wspomniany lek. Udało się to dzięki imputacji ludzkiego genu do materiału genetycznego bakterii zwanego escherichia coli.

Dotychczas głównym dostawcą interferonu był Fiński Czerwonny Krzyż, który otrzymał go z białych ciałek krwi pochodzących od dawców. Stąd jego cena była niedostępna dla przeciętnej kieszeni. Amerykańskie Towarzystwo do Walki z Rakiem musiało wydatkować aż 2 miliony dolarów, by wypróbować jego działanie na grupie 150 chorych. Interferon produkowany przez bakterie ma bardzo podobną budowę do swego ludzkiego odpowiednika, a jego cena wyniesie ma po rozpoczęciu normalnej produkcji 1 - 2 dolary za zastrzyk.

Przed czym nowy lek broni organizm człowieka? Dotychczas przeprowadzone testy wykazały, iż jest on skuteczny w walce z zółtkaczką, niemowlęcymi infekcjami wirusowymi, a nawet z niektórymi bakteriami. Badawczy zespół spodziewał jednak testy przeprowadzone na uniwersytecie w Stanford, gdzie dłuższe stosowanie leku spowodowało zmniejszenie się guzów rakowych u pacjentów cierpiących na raka układu limfatycznego. A więc... nowy promyk nadziei dla dokniełych "chorob XX wieku".

Wiadomości Sportowe

◆ **Półfinały w Pucharze Libertadores da América** rozegrają wkrótce następujące drużyny: Internacjonal (Brazylia), Velez Sarsfield (Argentyna), Nacional (Urugwał), América (Kolumbia), O'Higgins (Chile), oraz Olimpia (Paragwaj).

◆ **Diego Maradona**, 19-letni piłkarz argentyński, który stał się rekwizytem futbolu, ma być skonstruowany przez hiszpański klub Barcelona za olbrzymią sumę 300 milionów dolarów. Maradona zastrzegł sobie w kontrakcie, że będzie bronił barw Argentyny na mistrzostwach świata w Hiszpanii w 1982 roku.

◆ **Cosmos z Nowego Jorku** zakupił drugiego gracza parawajskiego Roberta Cabanas, płacąc za niego 40 milionów dolarów (800 tysięcy dolarów). Pierwszym graczem zakupionym przez Cosmos w Paragwaju był Romerito.

◆ **Roberto Dinamite**, środkowy napastnik klubu Vasco, który po krótkim i nieudanym starcie w Hiszpanii (Barcelona) powrócił do Vasco, był bohaterem meczu Vasco x Corinthians strzelając 5 bramek. Vasco wygrał to spotkanie z wynikiem 5:2.

◆ **Cztery kluby włoskie z I ligi** tj. Milan, Perugia, Avellino i Lazio zamieszane są w skandale z loterii sportowej i grozi im szałdek do II ligi. Prócz tych klubów, 18 piłkarzy włoskich m. in. Paolo Rossi mają wytoczony proces o sprzedanie.

◆ **Klub Internacjonal** zdobył mistrzostwo I ligi włoskiej. W 82-letniej historii futbolu włoskiego klub ten zdobył tytuł mistrza 12 razy, pozatym zajmował zawsze czołowe pozycje w tej lidze. Natomiast Liverpool osiągnął tytuł mistrza I ligi angielskiej.

◆ **Wojciech Fibak**, najlepszy tenisista polski i jedna z czołowych siatek na świecie, wziął udział w międzynarodowym turnieju tenisowym w stolicy państwa, zajmując zaszczytne pierwsze miejsce.

◆ **Wysięgi samochodowe Formula 1**, rozegrane w Belgii, wygrał Francuz Didier Pironi przed Alan Jones (Australia) i Carlos Reutemann (Argentyna). Brazylijski Piquet ukołował się na słodnym miejscu, zaś Fittipaldi wycofał się z wysięgów na skutek defektu maszyny.

◆ **W meczach międzypaństwowych** Argentyna zwyciężyła po słabej grze Irlandia 1:0. Irlandia zaś wygrała ze Szwajcarią z wynikiem 2:0.

ZLECENIE "DO WYBORU"

ZAWSZE MŁYM UPOMINKIEM DLA TWOICH BLISKICH W KRAJU.

Na zlecenie "DO WYBORU" odbiorca w Polsce może zakupić to co jemu najbardziej odpowiada. Sklepy "Pewexu" oraz "Polmot", "Agromet" oferują bogaty wybór atrakcyjnych i praktycznych artykułów najwyższej jakości.

Informacji udzielają i zamówienia przyjmują autoryzowani dealery oraz

PEKAO TRADING CORPORATION

225 PARK AVE. SOUTH NEW YORK, N. Y. 10003

EMPRESA LAPEANA LTDA.

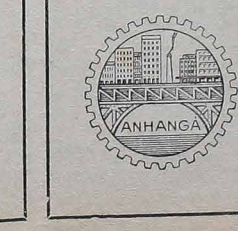
TRANSPORTES COLETIVOS

AGENCIAS: Guaratuba — São Mateus do Sul — Lapa
 AGENCIA - SEDE: Estação Rodô-ferroviária, Box 49 e 50 — Fone: 22-0684
 ESCRITÓRIO: Avenida Silva Jardim, 465 — Fone: 24-5574
 ENCOMENDAS: Avenida 7 de Setembro, 2.143 — Fone: 23-0201

MÓWI SIĘ PO POLSKU

OFICINAS: Avenida Silva Jardim, 465 — Fone: 222-8004 PARANA

CURITIBA

SOCIEDADE TÉCNICA DE ENGENHARIA

Anhangá, Ltda.

Resp. Técnico: Eng. Civil
 JULIUS ALBERTO JANKOSZ

Alameda D.ª Júlia da Costa, 387/395
 Fone: (0412) 23-6641

MÓWI SIĘ PO POLSKU!
 CURITIBA — PARANA

TADEUSZ DOŁĘGA - MOSTOWICZ

PROFESOR WILCZUR

(147)

— Właściwie mówię o jednym braku. O jednym braku. Wiek nie ma żony, a Kowalewo pani.

Domyśliła się do czego Nikorowicz zmierza i powiedziała:

— W Kowalewie są aż dwie panie. Nie słyszałam też by pan Jurkowski zamierzał się żenić. Nie wspominał mi o tym.

— Ach, tak? — zdziwił się Nikorowicz. — Więc jeszcze nie oświadczył się pani?

Ponieważ zmarszczyła brwi, pośpieszył dodać:

— Bardzo przepraszam za wtargnięcie w nie swoje sprawy. Pani łaskawie mi wybaczcie, ale sądziłem, że to już jest tajemnica publiczna. W całym powiecie wszyscy mówią głośno, że Wiek stara się o pani rękę.

— To pomyłka — powiedziała z naciskiem. — Mogę zapewnić pana, że nie ma w tym żdźbła prawdy.

Jednak... — zaczął Nikorowicz.

Przerwała mu:

— Pan Jurkowski jest znajomym profesora i moim i przykro mi, że jego odwiedziły w lecznicy mogą być tak niefortunne komentarze.

Rozmowa ta wzburzyła Łucję. Nawet nie przypuszczała, by bywanie Jurkowskiego w lecznicy tak bardzo wszystkim rzuciło się w oczy. Teraz jednak dopiero ze spojrzeń obcych, z ich niektórych powiedzeń i stosunku do siebie Łucja mogła wywnioskować, że uważają ją tu prawie za narzeczoną gospodarza. Długo wahała się nad wyborem sposobu zdementowania tych mylnych przypuszczeń. Wreszcie postanowiła rozmówić się jasno i otwarcie z Jurkowskim.

Wkrótce nadarzyła się ku temu sposobność: poprosił ją do tańca. Ponieważ mogli ich usłyszeć tańczący obok i z urzyków dosłyszanych zdań domyślić się o czym mówią, gdy już tango się kończyło, zaproponowała:

— Chciałabym z panem pomówić na osobności.

— Ależ z największą przyjemnością. Tym bardziej, panno Łucjo, że i ja panią o to chciałem prosić.

Przeprowadził ją przez sien i pokój, gdzie grano w brydża do swojej kancelarii. Nie było tu nikogo.

— Proszę pana, — zaczęła rzeczowo, siadając na fotelu, który jej przysunął — dowiedziałam się dzisiaj, że w okolicy kraża niedorzeczne plotki, jakoby pan w stosunku do mnie, czy też ja w stosunku do pana, żywym zamiary małżeńskie.

Spojrzał na nią z niepokojem i zapytał:

— Dlaczego pani te pogłoski nazywa niedorzecznymi?

— Po prostu dlatego, że opierają się na czymś wymyśle. Na absurdalnym wymyśle.

— Jeżeli nawet na wymyśle, nie widzę bynajmniej jego absurdalności.

Chciała mu oszczędzić odmowy i dlatego potrzasknęła głową:

— Absurd polega tu na tym, że zarówno pan, jak i ja doskonale wiemy, że nie jesteśmy przeznaczeni dla siebie.

— Ja wcale tak nie sądzę — odrzekł marszcząc brwi.

— Na pewno pan tak sądzi — powiedziała z naciskiem. — Po pierwsze pan jest ziemianinem. Potrzebuję pan żony ziemianki, która by zajęła się gospodarstwem, która by prowadziła panu dom.

— Ja jestem lekarzem. Jak pan wie, przeniosłem się w te strony po to, by pracować społecznie. Nie mam pojęcia o gospodarstwie. Nie znam się na tym i uważałabym, że marnuję swoje zdolności, swoje fachowe przygotowanie, gdybym zarzucała pracę lekarską. Pracę tę zresztą uważam za swoje powołanie i nigdy się jej nie wyrzeknę.

Milczał przez chwilę i odezwał się wreszcie prawie gniewnie:

— A któż pani powiedział, że ja wymagam od pani jakichkolwiek wyrzeczeń się? A któż pani powiedział, że osmieliłbym się narzucać pani gospodarowanie w Kowalewie?...

(c. d. n.)

FRANCJA:

TRZYDZIESTA PIĄTA ROCZNICA JAŁTY

Z okazji trzydziestej piątej rocznicy podpisania umowy jałtańskiej, odbyła się w Domu Kombatantów w Paryżu staraniem Komitetu Porozumiewawczego Przedstawicieli Państw Europy Środkowej i Wschodniej na uchodźstwie Konferencja prasowa pod przewodnictwem honorowym p. Artura Conte byłego ministra i znanego historyka oraz wybitnego pisarza politycznego.

Przy stole prezydalnym zasiadli w imieniu wольnych Polaków pp. inż. Rzewuski i dr Paczyński, Bułgarów panie Godek i Krause, Rumunów pp. Copanu i Cestiani, Węgrów pp. Szen i Nemeth, Czechosłowaków Veltroski i Bruchow. Prasa francuska i zagraniczna była bardzo licznie reprezentowana. Obecnych było około 120 osób.

Po zgągnięciu przez delegata wольnych Węgrów, konferencja na temat Jałty wygłosił p. Artur Conte, zapoznając obecnych z problemem umów jałtańskich.

Mówca w sposób nad wyraz przejrzysty i wnikliwy nakreślił ówczesną sytuację polityczną oraz warunki, które towarzyszyły temu wydarzeniu. Ujawnił mało znany szczegół dotyczący samego miejsca konferencji.

I tak doszło do podziału Europy, który trwa po dziś dzień. Według p. Conte, w Jałcie zatwierdzono ów podział, zresztą wymaganowy przez Stalina przy słabości fizycznej i braku odpowiedniej dokumentacji ze strony Roosevelta.

RFN:

"STRASZNY DWÓR" MONIUSZKI W NIEMCZECH

Ostatnio dwa operowe teatry niemieckie wystawiły z wielkim powodzeniem czarującą operę komijną Moniuszki "Straszny dwór". Jedno przedstawienie odbyło się w Bonn. Inna premiera miała miejsce w Recklinhausen Theatre ("The Hagen City Opera"). Od naszej czytelniczki i miłośniczki Moniuszki, p. J. W. Popielewej, otrzymaliśmy tekst dużej recenzji pióra znanej krytyczki angielskiej, Elizabeth Forbes, o przedstawieniu w Hagen City Opera.

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera"). Od naszej czytelniczki i miłośniczki Moniuszki, p. J. W. Popielewej, otrzymaliśmy tekst dużej recenzji pióra znanej krytyczki angielskiej, Elizabeth Forbes, o przedstawieniu w Hagen City Opera.

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera"). Od naszej czytelniczki i miłośniczki Moniuszki, p. J. W. Popielewej, otrzymaliśmy tekst dużej recenzji pióra znanej krytyczki angielskiej, Elizabeth Forbes, o przedstawieniu w Hagen City Opera.

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

Autorka zachwyca się tą operą, którą zestawia z najlepszymi operami komijnymi wcale popularnego w Anglii Sullivana i ze "Sprzedaną narzeczoną" Smetany ("The Hagen City Opera").

- POLONIA ZAGRANICZNA -

ARGENTYNA:

PAMIĘĆ O KATYNIU

Uchwała Rady Koordynacyjnej Polaków w Wольnym Świecie, rok 1980 została ogłoszona Rokiem Katynia. Na całym świecie, w świątyniach wszystkich wyznawców odprawione zostały modły za ofiary terronu sowieckiego, za pomordowanych Rodaków przez NKWD w Katyniu i innych, dotąd nie wykrytych miejscach zbrodni.

Zarząd Związku Polaków w Argentynie powołał Komitet Katynski i zaprosił na przewodniczącą Min. Janą Żońtowską.

Ponadto w skład Komitetu weszły wszystkie Organizacje i Towarzystwa niepodległościowe oraz Kola Oddziałowe.

Komitet zwracał się do wszystkich Towarzystw o pełne poparcie tej akcji i jak najliczniejszy udział w obchodach. Centralne nabożeństwo odbyło się 27-4-80. W dniu tym, podobne nabożeństwa odbyły się we wszystkich skupiskach polskich na całym świecie.

Towarzystwa z Gran Buenos Aires wzięły również udział w nabożeństwie centralnym, by i tragiczna ofiara naszych braci, poruszyła sumienie narodów, otworzyła oczy na zagrażające światu niebezpieczeństwo komunistyczne i stała się dla nas źródłem jedności w naszych dążeniu do osiągnięcia ideałów za które Oni ponieśli meżską śmierć.

Komitet Pamięci Ofiar Katynia w Argentynie.

SZWAJCARIA:

Z DIARIUSZA POLSKIEGO RAPPERSWIL

Polonia Szwajcarska, skupiona w Związku Organizacji Polskich, uczela w dniu 27-4-br w Rapperswil pamięć ofiar kaźni w Katyniu i w innych miejscach masowego zagłady. Po zaobowiązaniu nabożeństwie i uroczystym zebraniu pod Polską Kolumną Wolności, wyświetlony został film dokumentalny, a Muzeum Polskie zaprezentowało wystawę dokumentacji na temat zbrodni katynskiej i jej podłoża historycznego.

Po południu obradowano na zamku tegoroczne walne zebranie polsko-szwajcarskiego Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Polskiego w Rapperswil. Poprowadzone zostało otwarcie wystawy cyklu kilkudziesięciu obrazów, przedstawiających "Nastroje Podola", ofiarowanych Muzeum przez ich twórcę — wybitnego malarza Mariana Kratochwieła z Londynu.

40 rocznica internowania w Szwajcarii — po kaptula-

cji Francji w 1940 r. 2 Dwy. Strzelców Pieszych oraz wielu żołnierzy i Dwy. Grenadierów — obchodzono była w polskich Rapperswil 22-4-br. Program obchodu przewidywał m. in. Mszę polową pod Polską Kolumną Wolności i wspólny obiad żołnierski na zamku z udziałem przedstawicieli szwajcarskich władz wojskowych i cywilnych.

Stala Konferencja Instytutu Kultury Polskiej na Zachodzie oraz Rada Polskiej Fundacji Kulturalnej "Libertas" obradowały w Rapperswil w dniach 13-14-9br. W uroczysty sposób wreszcie zostaną tegoroczne społeczne nagrody "Libertas", ufundowane przez członka honorowego Fundacji, dr Juliana Godlewskiego. Otrzymają je: Wanda Borowska z Biblioteki Polskiej w Paryżu i Marty Hofer, kierownik administracji Muzeum Polskiego.

W części artystycznej polskich dni wreszólnych w Rapperswil przewidziany jest koncert Kwintetu Warszawskiego, uczestniczącego w tym czasie w festiwalu muzycznym w Lucernie.

DZIAŁ POETYCKI Jan Lechoń

CASSINO

Turyści przyjechali zwiedzać Somosierra
Pytają, czy nie można kupić polskich kości,
I szybko obejrzawszy, chcą nowej własności
I nowego oglądać jadą bohater.

Jeszcze widzą, jak czołko płynie z prądem rzeki,
I słyszą krzyk "Honor", sytuacyjny przez tele,
Wiele staniczki na brzegu wiołają: "Wspantale!
Jakże spinał wspaniale! Pokój mi na wieki!"

I teraz do Włoch jada, Zakupili kwiaty,
Chcą na groby je rzucić poetyczną donią,
Lecz nocą pękają groby i Polacy z bronią
Ruszyli, aby sądzić za swą krew zapłaty.

Casas Ling
MODAS FEMININAS
A PRIMEIRA EM LANÇAMENTOS.
PRACA ZACARIAS, 70
CURITIBA — PARANA

JOÃO HAUPT & CIA. LTDA.
LIVRARIA E PAPELARIA
Livros Fiscais e de Contabilidade
Artigos Escolares
Material de Escritório
MATRIZ: Rua São Francisco, 237
Telefone: 222-8632 (PaBx)
FILIAL: Rua Lamenha Lins, 1.600
Telefone: 222-1229
CURITIBA — PARANA

Vibradores — Jogos Bom Menino — Chaves de fenda — desde 1 milímetro — Rebolos — Pedras para afilar — Pilhas — Focos para lanternas e Máquinas de costura — Eletricidade — Brocas desde meio milímetro — Máquinas para macarrão — Herva Regina — Cuias — Porta cuias — Bombas para churrasco — Grosas — Limas de importação — Serrotes — Serras para ferro, metal e madeira — Baralhos desde Cr\$ 12,00 — Metros nacionais e de importação — Mela gilete — Chic — Injetor — Wilkinson — Ferros para corte de grama e eletricidade — Peças — Ferrinhos — Bombas para churrasco — Alpacas — Cuias — Ouro — Prata — Artigos para pescaria — Cadeados para telefone — Mini Churrasqueiras — Espingardas de pressão — Balanças diversas e para ouro — Artigos de barbearia — Diamantes — Cortadores de vidro e azulejo — Rolhas de importação — Tornos — Colas profissionais — Óculos profissionais — Isqueiros Big.
A LIBERTY
FLORECKI
80.000 — Curitiba — Rua Saldanha Marinho, 148

H. KAMINSKI & CIA. LTDA.
JOIAS
RELÓGIOS
ÓTICA (ÓTICA MODERNA)
Joalheria
a PÉROLA
RUA XV — 430
TELEFONES: 223-4475 e 222-5116
CURITIBA — PARANA

Casa Vermelha
Artykuły żelazne, Naczynia kuchenne, Druty, Sprzęty aluminiowe, Łańcuchy, Narzędzia, Maszyny do przemysłu i rolnicze, Materiały elektryczne i sanitarne, Sruby, Płyty, Siatki druciane, Oleje, Farby i pokosty, Nawozy, Środki owadobójcze. Nasiona ogrodowe.
EURICO FONSEGA FERRAGENS LTDA.
ZAŁOŻONA W ROKU 1916
IMPORTERZY
LARGO CORONEL ENÉAS, 143 — Cx. Postal 56 — Telefones: 223-3366 e 223-4208
Adres Telegraficzny "VERMELHA" — (Próximo da Igreja da Ordem)
C.G.C. 764098838/0001-72 — Inscr. 10108876/G
CURITIBA — PARANA

Restrição à propaganda de fumo e álcool

A Comissão de Agricultura do Senado acolheu substitutivo do senador Leite Chaves ao projeto do então senador José Lindoso (ex-Arena - AM) que regulava a propaganda comercial dos produtos industrializados do fumo, principalmente a dos cigarros.

Pelo substitutivo do senador paranaense "é proibida a propaganda favorável de bebidas alcoólicas e de produtos industrializados de fumo, por meio de veiculação de telecomunicações, no período entre seis e 22 horas".

Proíbe, ainda, a matéria, a propaganda de bebida alcoólica e de produto industrializado de fumo por meio de painéis, letreiros luminosos e cartazes afixados em lugares públicos. Prevê o substitutivo, no caso da infração, a pena de multa a seu agente correspondente a 20 vezes o maior salário-mínimo vigente no País e, no caso de reincidência, o montante da penalidade se eleva a 50 vezes o maior salário-mínimo. Entende-se como infrator "o produtor, o comerciante ou a agência que autorizar a propaganda".

RÓTULOS COM DIZERES

Determina o artigo 2.º do substitutivo que os produtos industrializados do fumo terão embalagem com rótulo previamente aprovado pelo Ministério da Indústria e do Comércio, mencionando em cada unidade, sem prejuízo de outras disposições da lei, em caracteres perfeitamente visíveis e legíveis, os seguintes dizeres: a) o nome do fabricante, produtor ou acondicionador; b) o endereço do local de produção e acondicionamento; c) o nome, a marca, a classe, o tipo e a natureza do produto; d) o número de registro do produto; e) a expressão "indústria brasileira"; f) o conteúdo da embalagem; g) o teor de alcatrão e de nicotina; h) a expressão "prejudicial à saúde" em letras brancas escritas em faixa vermelha.

Já o artigo 4.º da proposição autoriza o Executivo a criar campanha permanente com a finalidade de demonstrar à população os perigos do fumo e do abuso das bebidas alcoólicas. Essa autorização é extensiva aos governos estaduais.

Estes produtos estão livres do imposto de exportação

O Conselho Monetário Nacional decidiu, na semana passada, aprovar estudo apresentado pelo ministro Ernane Galves da Fazenda, excluindo do imposto de exportação os seguintes produtos:

- ◆ carne de bovino fresca ou refrigerada com osso
- ◆ carne de bovino fresca ou refrigerada, sem osso ou desossada
- ◆ carne de bovino, congelada com osso
- ◆ carne de equino fresca ou refrigerada
- ◆ carne de equino congelada
- ◆ chique (carne seca)
- ◆ peixes mortos congelados inteiros ou descabeçados
- ◆ peixe congelado em postas ou em filés
- ◆ camarões frescos ou refrigerados
- ◆ camarões congelados por qualquer processo
- ◆ lagostas frescas ou refrigeradas
- ◆ lagostas congeladas por qualquer processo;

- ◆ feijão preto; — bananas; — erva-mate beneficiada; — milho em grão, com casca; — arroz sem casca; — óleo de milho em bruto; — óleo de algodão, em bruto; — óleo de milho em bruto; — óleo de algodão purificado ou refinado; — óleo de milho purificado ou refinado; — farelo de caroço de algodão; — qualquer outro resíduo caroço de algodão, inclusive torta; — todas as madeiras, simplesmente serradas longitudinalmente, cortadas ou deslenroladas, de espessura superior a 15 mm; — todas as madeiras (inclusive os tacos ou frisos para assoalhos, não reunidos) apiladas, entalhadas, emalhetadas, com macho-fêmea, chanfradas ou semelhantes. — Lãs não cardadas nem penteadas; — desperdícios ou resíduos de lãs de pelos (finos ou grosseiros), com exceção dos fiapos; — rami em bruto, descascado, desengomado, penteado ou de outro modo tratado, mas não fiado, estopas, ou resíduos, de rami (inclusive fiapos); — lites de algodão cru; — sisal em bruto; — sisal em preparado; — buchas de sisal.

BEBÊS TAMBÉM FAZEM GINÁSTICA

Os franceses começam cedo na ginástica. Em Paris, os bebês de quatro a 14 meses, acompanhados de suas mães, dançam, jogam bola e fazem exercícios abdominais. Tudo de acordo com o ritmo e personalidade de cada criança. O objetivo básico do curso: favorecer a relação mãe-filho, propiciando maior rendimento no desenvolvimento psicomotor. O curso tem dois anos, e a intenção dos diretores é desenvolver os bebês em creches regulares.

LÂMPADA PARA COMBATER AS DORES

Cada vez mais, nos centros internacionais de saúde, vem ganhando importância a utilização de fontes naturais de calor no combate às dores. Atendendo esse conceito terapêutico e dentro dos padrões mais avançados no setor a Philips apresentou, na Feira de Utilidades Domésticas, em São Paulo a lâmpada Infraphil, que faz com que as células regenerem-se mais depressa, diminuindo sensivelmente a dor.

CURIOSIDADES

SURGE DE NOVO O CINTO DE CASTIDADE

Um processo em julgamento na Grã-Bretanha por divergências de pagamento de impostos, permitiu ao vespertino Le Monde de Paris contar a "história" do cinturão de castidade, nesse lado do Canal da Mancha, na sua versão moderna.

Seu "inventor", um ex-oficial da Cavalaria do Real Exército das Índias, chamado Rabin Huguenes, conseguiu vender, disse o "Le Monde", 35.000 exemplares em dez anos. E o negócio teria continuado sendo mais próspero para o fundador da Huguenes Chastety Belt Company, se o fisco não tivesse exigido que pagasse os impostos devidos pela confecção de seu produto.

Data esta "inovação" britânica do inverno de 1969, quando o ex-Capitão Huguenes teve a idéia de proceder a comercializa-

ção do arcaico mas, ao mesmo tempo, salvador cinturão de castidade, o mais "antigo e mais seguro dispositivo anticoncepcional do mundo", segundo ele. O modelo inicial foi a cópia de um cinturão procedente das reservas do British Museum, porém como as damas inglesas mudaram bastante desde a época dos "Plantagenets", a série de primeiros protótipos não tardou a ser modernizada e terminar na autêntica obra prima, confortável, de ferro fundido, com um peso de entre 680 e 900 gramas, que hoje a firma vende pelo modesto preço de 20 dólares. O cinturão consiste em uma tira metálica que cerca as cadeiras, articulada com outras nas costas. De ponto de articulação para a peça principal que perfurada passa entre as pernas formando o rigoroso impedimento para um possível delito e encaixa-se em um cadeado, especialmente colocado na parte da frente. O maior problema do casal Huguenes foi resolver o sistema do cadeado.

Já há vários anos vendem seus modelos com cadeado moderno, de concepção exclusiva e duas chaves, das quais jamais fornece cópias suplementares.

Embora sem dia marcado, carros vão subir 13,3%

O aumento sobre os atuais preços dos veículos, que irá vigorar este mês, será de 13,3 por cento, dos quais 1,3 por cento destinam-se a cobrir despesas adicionais da indústria nacional como aperfeiçoamento da tecnologia e início de produção de carros a álcool para lançamento no mercado, informou o ministro da Indústria e do Comércio, João Camillo Penna. Ele explicou que o aumento de 13,3 por cento incidirá sobre os preços dos veículos a álcool ou gasolina, indistintamente, como forma de compensar as montadoras que recebem a tecnologia referente a motores a álcool, desenvolvida pelo Centro Técnico Aeroespacial (CTA), de São José dos Campos, mas investiram no seu aperfeiçoamento. O ministro não precisou a data em que os novos preços dos veículos nacionais entrarão em vigor.

MOTORES A ALCOOL

O ministro da Indústria e do Comércio, João Camillo Penna, disse que é contrário à homologação dos motores dos táxis de São Paulo convertidos de acordo com a chamada conversão simplificada e defenderá este ponto de vista, mas admite que o Governo, por razões de ordem social e política pode até vir a tomar uma decisão em sentido contrário.

Os motores convertidos de forma simplificada consomem até 31 por cento a mais de álcool, em relação à gasolina, de acordo com resultados dos testes feitos a pedidos da Secretaria de Tecnologia Industrial do MIC, enquanto os padrões fixados pelo Governo, para a homologação de qualquer motor a álcool, e de que o seu consumo não seja superior a 25 por cento ao consumo do motor à gasolina.

Liberado dicionário de palavras e termos afins

Foi lançado no mês de abril, "O dicionário do palavras e termos afins", do etnólogo pernambucano Mário Souto Malor, depois de ter passado quase sete anos retido na censura.

O escritor, conhecido pelos seus polémicos trabalhos — ele é autor, entre outras obras, de "nomes próprios pouco comuns", passou três anos elaborando sua pesquisa, consultando autores nacionais: como Jorge Amado e José Lins do Rego, ouvindo nomes na "boca do povo" e até distribuindo questionários para profissionais liberais, bancários, funcionários públicos e estudantes, de todas as partes do Brasil. O trabalho, desenvolvido com paciência, produziu a reunião de três mil verbetes, utilizados de norte a sul do país, agora reunidos em dicionário.

A obra contou com o incentivo e o apoio do escritor Gilberto Freyre, que no prefácio do livro lembrou que Mário Souto Malor não "explora a pornografia pela pornografia, embora não pretenda estrangular o que é erótico na língua portuguesa do Brasil". Já o juiz Elzezer Rosa do Rio de Janeiro, um dos maiores inimigos do palavão, também elogiou a obra, pois, segundo ele, "o palavão é um fato da língua, ou talvez melhor, da linguagem cotidiana. Também o médico não gosta de doenças, mas delas trata, por amor do doente e não de suas doenças ou moléstias e enfermidades. Mário Souto Malor informou que, apesar de seu livro já ter sido publicado, a pesquisa não parou e já está preparado para acrescentar cerca de 200 verbetes na segunda edição do seu dicionário, que reúne não só os chamados "nomes feios", como também algumas expressões curiosas e engraçadas.

FERRAGENS HAUER LTDA.

AGORA TAMBEM NA R. MATEUS LEME, PARA MELHOR SERVIÇO

Ferragens - Ferramentas - Metais não-ferrosos

Fundada em 1888

R. José Bonifácio, 66 - R. Mateus Leme, 705

Fones: 222-8040 e 222-8285

Benjamim Zilli & Cia. Ltda.

IMPORTADORES

ARAME FARPADO DE VÁRIOS TIPOS e ARAME LISO GALVANIZADO, AOS MENORES PREÇOS.

Avenida 7 de Setembro, 2142 — Fones: 222-2056 — 222-2133
Endereço Telegráfico: "BENZILLI" — Caixa Postal, 102

CURITIBA PARANA

